

www.bastinaobjave.com

Kerbela

1. dan¹

Smrću Muavije, polovicom mjeseca redžeba 60. godine po Hidžri, njegov sin Jezid zaposjednu hilafet i odmah u pismima, koja posla upraviteljima i namjesnicima u raznih područja obznani smrt Muavije i činjenicu da ga on nasljeđuje, a što je bilo predviđeno još u vrijeme njegova oca i za šta je od ljudi već tada bila uzeta prisega. Saopćio im zatim da ostanu na svojim položajima i naredi da ponovno uzmu prisegu od ljudi. Pismo takvog sadržaja uputi Velidu ibn Utbeu, a koga je još Muavija postavio za namjesnika područja Medine. U kraćem pismu koje mu posla zajedno s glavnim pismom zahtjevao je da uzme prisegu od tri poznate ličnosti koje u vrijeme Muavije nisu bile spremne dati prisegu za njega, Jezida: “Budi žestok u uzimanju prisega od Husejna, Abdullaha ibn Omera i Abdullaha ibn Zubejra. U vezi s tim ne čini im nikakve ustupke!”

Nakon što je pismo stiglo početkom noći Velid ibn Utbe pozva bivšeg Muavijinog namjesnika Mervana ibn Hakema i s njim se posavjetova u vezi pisma i Jezidove naredbe. Mervan mu predloži da te tri osobe što prije pozove sebi i, dok se vijest o smrti Muavije ne proširi gradom, od njih uzme prisegu za Jezida.

Velid odmah naredi da ih pozovu pod izgovorom da razmotre vrlo važno i osjetljivo pitanje.

Kada je Velidov glasnik donese poruku do Imama i Ibn Zubejra, a njih dvojica su sjedili i razgovarali u Poslanikovoju džamiji, Ibn Zubejr se uplaši zbog tog neočekivanog noćnog poziva. Imam, mir neka je s njim!, prije susreta sa Velidom, Ibn Zubejru objasni o čemu se zapravo radi: “Mislim da je nasilnik Umeja (Muavija ibn Ebi Sufjan) umro, i cilj ovog poziva jeste uzimanje prisega

---

¹ Ovaj tekst je prilagođen za čitanje na okupljanjima tokom deset dana Ašure tako što je podjeljen na deset dijelova. Naravno, to ne znači da se ovaj tekst ne može i na drugačiji način iščitavati.

za njegova sina.” U skladu s navedenim u knjizi *Mesirul-ahzan*, Imam je, potvrđujući riječi svoje, dodao: “Jer sam u snu vidio kako se iz kuće Muavijine dižu plamenovi vatre i da je minber njegov izvrnut.”

Potom Imam zapovjedi tridesetorici svojih drugova i najbližih članova porodice da se naoružaju te da krenu s njim i budu vani spremni da u slučaju potrebe, zaštite.

Kao što je Imam i predvidio Velid je, obavijestivši ih o Muavijinoj smrti, odmah pokrenuo pitanje prisega Jezidu.

Imam, mir neka je s njim, tada reče: “Osoba poput mene ne treba tajno davati prisegu. A ti se, također, ne trebaš zadovoljiti takvom prisegom. Nakon što pozoveš sve stanovnike Medine na obnavljanje prisega, i mi ćemo, ako odlučimo, zajedno s drugim muslimanima na tom skupu dati prisegu. Znači, ova prisega ne bi bila radi zadovoljstva Božijeg, nego radi privlačenja pažnje ljudi. A ako do nje dođe, onda ona treba biti javno, a ne tajno data.”

Velid je prihvatio Imamove riječi i nije insistirao na uzimanju prisega u to doba noći.

Pošto Imam, mir neka s njim, odluči da napusti sastanak, Mervan ibn Hakem, koji bi prisutan, mimikom dade Velidu do znanja da ukoliko ne uspije, u to doba noći i na tako izdvojenom mjestu, od Husejna uzeti prisegu, više to neće moći učiniti, osim uz veliko krvoproliće. Zato, najbolje je da ga zadrži kako bi mu uzeo prisegu ili da mu, prema Jezidovoj naredbi, odrubi glavu.

Uvidjevši ovu Mervanovu namjeru, Imam, mir neka je s njim, mu reče: “Sine Zerkain! Namjeravate li me ubiti, ti ili Velid? Lažeš i grijeh činiš!”

Zatim se obrati Velidu: “Namjesniče! Mi smo porodica Poslanikova te izvor poslanstva. Porodica naša mjesto je spuštanja i uzdizanja meleka, i mjesto spuštanja milosti Božije. Bog je islam pokrenuo i otvorio u porodici našoj i on će s nama biti vođen do cilja. Jezid, taj čovjek za kojeg ti tražiš da mu prisegu dam – jest vinopija, čija je ruka oblivena krvlju nevinih. On je osoba krši granice zabrana Božijih i otvoreno, pred očima ljudi, čini razvrat. Priliči li da ličnost kao što sam ja, s blistavom prošlošću i porodičnim čistim izvorom, položi prisegu takvom pokvarenom čovjeku? Na zemlji ovoj, vi i ja, trebamo uzeti u obzir buduće vrijeme. Vidjet ćete onda ko je od nas zaslužniji i dostojniji da bude halifa te predvodnik islamskog umeta, i ko je dostojniji prisega naroda.”

Nastade galama nakon Imamovog, mir neka je s njime, odlučnog obraćanja Mervanu. Imamovi drugovi osjetiše opasnost i jedna skupina do njih uđe na sastanak. Nakon netom navedenog razgovora, na kome je Velid izgubio nadu da će dobiti Imamovu prisegu i saglasnost s njegovim prijedlogom, Imam s drugovima napusti sastanak.

2. dan

[...]

Prema navodima autora *Luhufa* i drugih historičara, nakon noći u kojoj se dogodio kod Velida ibn Utbea Husejn ibn Ali, mir neka s njime, ujutro je ispred svoje kuće vidio Mervana ibn Hakema. Mervan mu se u tom času obrati: “O Abdullahov oče, ja ti želim dobro i imam jedan prijedlog za tebe. Ukoliko ga prihvatiš, to je za vaše dobro.”

Imam upita: “Šta predlažeš?”, a on odgovori: “Upravo kao što je sinoć predloženo na sastanku kod Velida ibn Utbea, daj prisegu Jezidu, jer je to je u interesu vaše vjere i Ovog svijeta.” Imam reče: “Svi smo Allahovi i svi ćemo se Njemu vratiti. Kada su muslimani potpali pod vlast vladara kakav je Jezid onda bi islamu trebalo *Fatih* proučiti.”

[...]

Imam odluči nastavi svoju borbu protiv Jezidove vlasti, ali ne u Medini, neprestanim pokretom koji nadahnjuje hrabrošću.

Prema navodima iz historijskih izvora, prije ovog pokreta, Imam je nekoliko puta posjetio kabur svoga djeda, Božijeg Poslanika, mir i blagoslovi Božiji neka su na nj i čeljad njegovu!

Prema kazivanju Harazmija, one noći kada je Imam napustio sastanak kod Velida, otišao je do kabura Božijeg Poslanika i ovim riječima započeo zijaret: “Es-selamu alejkum, ja Resulallah! Ja sam Husejn, tvoje dijete, i dijete tvoga djeteta, i tvoj dostojni potomak da upućuje i vodi ummet. O Božiji Poslaniče! Sada su me oni oslabili i oduzeli položaj moj.”

Nakon odluke da krene na put, Imam je i druge noći, po drugi put, otišao da posjeti kabur Božijeg Poslanika i ovim riječima započeo zijaret svoga plemenitog djeda: “Bože moj! Ovo je kabur Tvog Poslanika Muhameda, a ja sam sin Poslanikove kćeri i meni se dogodilo ono o čemu Ti sve znaš. Bože moj! Ja volim dobro, a mrzim zlo i pokvarenost. Uzvišeni i Plemeniti Bože! Tražim od Tebe poštovanjem ovog kabura i onoga čiji je on da preda mnom otvoriš put kojim ćeš Ti biti zadovoljan i kojim će biti zadovoljan Tvoj Poslanik.”

Prema navodima Harazmija, Imam je te noći do jutra ostao u ibadetu kraj Poslanikova kabura. A tokom ibadeta čuli su se jecaji i plač Alijevog sina, noćobdije i junaka ratnih poprišta.

[...]

Jedan od onih koji su izrazili bojazan i strjepnju zbog Imamove odluke bio je i Muhammed Hanefijja, također sin Vladara pravovjernih Alija, mir neka

s njim. Prema Taberiju i drugim historičarima, on je otišao do Husejna ibn Alija i rekao: “Brate moj, ti si najplemenitiji i najbolji čovjek i dužan sam da ti kažem ono što smatram ispravnim. Mislim da se vi sada, koliko je to moguće, ne trebate nastanjivati u nekom gradu. Vi i vaša porodica trebate biti daleko od dohvata Jezida i izvan nekih gradova, pa da odatle šalji svoje predstavnike ljudima kako biste osigurali njihovu podršku. Ako ti onda daju prisegu, zahvali Bogu, ako je daju nekom drugom, to ti neće donijeti štetu. Ali odeš li u neki od gradova, bojim se da će doći do razdora među ljudima: jedni će te podržavati, a drugi će se pobuniti protiv tebe. To će uzrokovati ubojstva i prolijevanje krvi i ti ćeš tada biti meta oštrice nevolja. Bit će prolivena krv najboljih ljudi ovog ummeta, a tvoja porodica biti izvrgnuta poniženju.”

Imam upita: “Naprimjer, po tvom mišljenju, u koje područje da odem?” Muhammed Hanefijja odgovori: “Mislim da trebaš otići u Mekku. Ukoliko u tom gradu ne budeš siguran, onda kroz pustinju idi od jednog grada do drugog kako bi razmotrio stanje ljudi i njihovu budućnost. Mislim da ćeš pronicljivošću i promišljanjem, koje znam da imaš, uvijek odabrati pravi put i da ćeš oprezno i postupno probleme riješiti jedan za drugim.”

Imam, mir neka je s njime, na to reče: “Brate moj, ti predlažeš da se, radi izbjegavanja davanja prisega Jezidu, krećem od jednog grada do drugog. A znaj i da na ovom prostranom svijetu nema nikakvog skrovišta i utočišta za mene, opet ne bih dao prisegu Jezidu ibn Muaviji.”

U tom času, potekle su suze niz lice Muhameda ibn Hanefijje. Imam, mir neka s njim, nastavi govoriti: “Brate! Da te Bog nagradi dobrom zbog toga što si ispunio dužnost svoju s najboljim namjerama, ali obavezu svoju znam bolje od tebe i odlučio sam da krenem prema Mekki. Ja, braća moja, djeca brata moga i skupina sljedbenika mojih pripremili smo se za taj put. Oni su moji istomišljenici i njihov cilj i želja su isti kao i moj cilj i moja želja. A obaveza tvoja jest da ostaneš u Medini. U mome odsustvu pratit tajne pokrete vlasti i o tome me obavještavaj.”

3. dan

Pred polazak iz Medine u pravcu Mekke, Imam je napisao sljedeću oporuku na koju je udario svoj pečat i dao je bratu svome Muhamedu Hanefiji: “U ime Boga, Svemilosnog, Milostivog. Ovo je oporuka Husejna ibn Alija bratu njegovu Muhammedu Hanefiji. Husejn svjedoči Božiju jednost i svjedoči da Bog nema takmaca. Svjedoči da je Muhamed Njegov rob i Poslanik i da je od Boga ljudima donio istinu islama. Svjedoči da su Džennet i Džehennem istina, da će Dan obračuna bez sumnje nastupiti i Bog će na taj dan oživjeti sve ljude.”

Nakon svjedočenja jednosti Božije, poslanstva i proživljenja, Imam, mir neka je s njim, u svojoj oporuci na sljedeći način govori o cilju svoga puta:

“Ne odlazim iz Medine radi sebičnosti, rasonode, niti da bih širio nered i nasilje. Cilj ovog mog puta jest naređivanje dobra i odvrćanje od zla. Želja moja na putu ovom jest popravljavanje nereda u ummetu te oživljavanje sunneta i zakona moga djeda, Poslanika Božijeg, i puta i postupanja oca moga, Alija ibn Ebi Taliba. Zato, ko god prihvati ove istine od mene i slijedi me, prihvatio je put Božiji, a ko god ih odbaci i mene ne slijedi, ja ću ustrajno i strpljivo nastaviti put svoj dok Bog ne presudi između mene i ovih ljudi. On je Sudac najbolji. Brate! Ovo je i tebi oporuka moja! A pomoć je od Boga. Na Njega se oslanjam i Njemu ću se vratiti.”

[...]

Kada je Imam, mir neka je s njim, ušao Mekku, u gradu je zatekao Abdullaha ibn Omera koji je imao namjeru da obavi mustehab umru i neke privatne poslove. Prvih dana po dolasku Husejna ibn Alija, Abdullah se pripremao za povratak. Tada je posjetio Imama i predložio mu izmirenje te prisegu Jezidu, upozoravajući ga na opasne posljedice protivljenja tlačitelju, i odvrćajući ga od borbe. Prema navodima Harazmija, Abdullah ibn Omer je kazao sljedeće: “O oče Abdullahov! Pošto su se ljudi zavjetovali na vjernost tom čovjeku, a dirhemi i dinari su u njegovim rukama, zasigurno će se njemu okrenuti. S obzirom na dugo neprijateljstvo koje ta porodica gaji prema vama, bojim se da ćeš, ako mu se usprotiviš, biti ubijen i da će neki muslimani biti žrtve na tom putu. Čuo sam Božijeg Poslanika kada je rekao: ‘Husejn će biti ubijen! Ako mu ljudi ne pruže podršku bit će izloženi poniženju i sramoti.’ Predlažem ti da kao i svi ljudi odabereš put prisege i mira te da se bojiš prolijevanja krvi muslimana!”

Imam, koji je u razgovorima s različitim ljudima govorio i odgovarao u skladu sa razumijevanjem i načinom mišljenja sagovornika, na prijedlog Abdullaha ibn Omera odgovori: “O oče Abdurrahmana! Zar ne znaš da je Ovaj svijet tako nizak i bezvrijedan da odsječenu glavu čovjeka znamenitog i poslanika velikog Jahjaa, sina Zekerijjaa, šalje kao poklon pokvarenom čovjeku i bludniku iz naroda Izraela. Zar ne znaš da se narod Izraela usprotivio Bogu Uzvišenom tako da su jedno jutro ubili sedamdeset poslanika i zatim nastavili s kupovinom, prodajom i svojim svakodnevnim poslovima kao da nisu počinili ni najmanju pogrešku. Bog im je dao vremena malo, i na kraju su kažnjeni za djela svoja tako da ih je osveta Božija stigla u obliku najžešćem?”

Imam zatim reče: “O oče Abdurahmanov! Boj se Allaha i ne odustaj od pomaganja nama!”

Prema kazivanjima Saduka, pošto mu prijedlog nije urodio plodom, Abdullah ibn Omer kaza: “O oče Abdullahov! Dozvoli mi sada da poljubim onaj dio tijela tvog koji je Poslanik Božiji ljubio uvijek.” Imam podiže košulju svoju i Abdullah je tri puta poljubi ispod Imamovih prsa. Plačući izgovori: “Oče Abdullahov! Ostavljam te Bogu. Selamim se s tobom jer ćeš ti na svom putovu biti ubijen.”

[...]

Prema navodima Taberija, po ulasku u Mekku, Imam je starješinama plemena grada Basre, kao što su Malik ibn Musame Bekri, Mesud ibn Amr, Munzir ibn Džarud i drugi, uputi sljedeće pismo: “Bog je odabrao Muhammeda između ljudi i poslanstvom ga počastio. A zatim ga je, nakon što je on svoju dužnost poslaničku na blistav način ispunio i uputio robove Božije, pozvao Sebi. Mi, članovi porodice njegove, namještenici i nasljednici njegovi najdostojniji smo položaja njegovog od svih ljudi ummeta. Međutim, jedna skupina nam je oduzela to pravo. Svjesni smo svoje nadmoćnosti i prednosti u odnosu na te ljude. Ali radi sprečavanja bilo kakve smutnje, razdora i nemira među muslimanima te da bi spriječili neprijatelja da nas nadvlada, pristali smo na ono što se dogodilo. Dali smo bili prednost miru među muslimanima naspram svoga prava. A sada vam šaljem glasnika svoga s pozivom vas knjizi Božijoj i sunnetu Poslanikovom, jer takvo je stanje da je sunnet Poslanikov nestao, a mjesto njegovo zauzele novotarije. Ako poslušate riječi moje, uputit ću vas na put sreće i blagostanja. Neka je milost i blagoslov Božiji nad vama!”

Imam, mir neka je s njim, ovo je pismo poslao po Sulejmanu, jednom od svojih drugova. Sulejman je u Basri, nakon što je obavio svoj zadatak i uručivši Imamovo pismo, uhapšen. Ibn Zijad je, noć prije odlaska za Kufu, naredio da ga objese.

[...]

Kada su stanovnici Kufe saznali za protivljenje Husejna ibn Alija u davanju prisege i za njegovu spremnost za borbu protiv smutnje, te njegov dolazak u Mekku, poslaše mu brojne glasnike i velik broj pisama, pojedinačno i skupno. Poruke tih pisama su sljedeće:

“Sada kada je Muavija umro i muslimani se oslobodili njegova zla vidimo potrebu za imamom i zapovjednikom koji će nas osloboditi od zbunjenosti i izgubljenosti pa dovesti našu oštećenu lađu obali izbavljenja, te koji će nas upućivati i voditi. Zato smo se mi, stanovnici Kufe, usprotivili Numanu ibn Beširu, Jezidovom zapovjedniku u ovome gradu, i prekinuli svaku saradnju s njim. Ne učestvujemo, čak ni u namazu s njime. Očekujemo vaš dolazak i sve što nam stoji na raspolaganju stavit ćemo u službu vaših ciljeva. Nećemo se uzdržati od žrtvovanja imetka i života na tvom putu.”

Odgovarajući na ova pisma, kojih je, prema kazivanjima nekih historičara bilo dvanaest hiljada, Husejn ibn Ali, mir neka je s njima, napisao: “U ime Boga Milosnog, Premilosnog. Od Husejna ibn Alija, odličnicima i starješinama vjernika grada Kufe. Posljednje vaše pismo donijeli su mi Hani i Said. Razumio sam ono što vi napominjete i objašnjavate. U većini pismama kažete da nemate imama i zapovjednika i zahtjevate da krenem prema vama kako bi vas Bog, preko mene, uputio istini.

Zato sam vam uputio brata i amidžića svoga, Muslima ibn Akila, čovjeka iz porodice moje koji uživa povjerenje moje. Zapovjedio sam mu da se izbliza upozna s vašim stavovima i obavjesti me o ishodu. Ako želja većine stanovnika i upućenih ljudi Kufe bude ono što se navodi u pismima i što su vaši izaslanici izravno kazali meni onda ću, ako Bog da, brzo krenuti vama.

Zaklinjem se dušom svojom! Pravi zapovjednik i zbiljski imam jest onaj ko djeluje u skladu sa knjigom Božijom, koji odabire put pravednosti i, slijedeći istinu, svoje ja i život svoj pokori i preda naredbi Božijoj. Selam!”

Prema navodima Taberija i Dejnurija, Imam, mir neka je s njim, im je poslao pismo po Haniju i Saidu, dvojici stanovnika Kufe, ali prema kazivanju Harazmija, Imam je pismo dao Muslimu ibn Akilu da ga dostavi u Kufu. A potom mu rekao: “Šaljem te stanovnicima Kufe i neka te Bog učini uspješnim u onome što je zadovoljstvo i radost Njegova. Idi! Neka te Bog čuva, i nadam se da ćemo ja i ti doseći stepen šehadeta.”

[...]

4. dan.

Približavanjem nastupanja hadža, muslimani i hadžije su u skupinama ulazili u Mekku. Početkom mjeseca zul-hidžeta Imam je dobio vijest da je Amr ibn Sad ibn As, po naredbi Jezida ibn Muavije ušao u Mekku, prikriveno kao predvodnik hadža. On je zapravo imao opasne namjere. Od Jezida je dobio zadatak da na bilo kojem mjestu u Mekki, gdje mu se pruži prilika, ubije Imama. Zato je Imam odlučio da, radi očuvanja svetosti i časti Mekke, ne učestvuje u obredima hadža i da, izmjenom hadža u umru, u utorak, sedmog zul-hidžeta, iz Mekke krene u pravcu Iraka.

[...]

Muhamed Hanefija je došao u Mekku radi hadža da bi se susreo s Husejnom ibn Alijem, mir neka je s njim. Muhammed je, prema navodima rahmetli Allame Hilija, bio teško bolestan. On je noću, prije Imamovog polaska, došao mu i rekao: “Brate moj, ti si vidio da stanovnici Kufe nisu bili odani ocu tvome, Aliju, i bratu tvome, Hasanu, te da su kršili prisege. Bojim se da će

prekršiti i prisegu s tobom. Zato bolje je da ne ideš u pravcu Iraka i da ostaneš u Mekki. Ti si u ovom gradu i u Haremu Božijem najviše cijenjen i poštovan među ljudima.”

Imam, mir neka je s njim, odgovori: “Postoji bojazan da me Jezid na prijevaru ubije u Haremu Božijem i time obeščast svetost kuće Božije.” Imam kaza: “Razmotrit ću tvoj prijedlog.”

Međutim, Husejn ibn Ali ranom zorom krenu put Iraka. Kada ta vijest stiže do Muhameda Hanefije, on požuri da sustigne Imama. A kad to učini uze povodac njegove kamile i reče: “Brate, zar sinoć obećao nisi da ćeš razmotriti moj zahtjev i prijedlog?”

Imam odgovori: “Da, ali nakon što smo se rastali u san mi dođe Poslanik Božiji i kaza: ‘Husejne, idi, jer Bog želi da te ubijenog vidi.’”

Čuvši ove riječi, Muhamed Hanefija izusti: “Zaista smo mi Allahovi i Njemu se vraćamo.” Zatim upita šta je svrha da se u takvim osjetljivim i opasnim uvjetima vode žene i djeca. Imam, mir neka je s njim, reče: “Bog želi da njih zarobljene vidi.”

[...]

Nakon mjesta Šukuk Imamova karavana dođe u mjesto Zebale i na tom mjestu, u pismu koje je iz Kufe poslao jedan od pristalica Imama, stiže vijest o ubojstvima Muslima, Hanija i Abdullaha ibn Jaktara. Držeći pismo u ruci, Imam, mir neka je s njim, drugovima kaza: “Stigle su nam veoma potresne vijesti o ubojstvima Muslima ibn Akila, Hanija ibn Urveta i Abdullaha ibn Jaktara. Naše pristalice odustale su od pomoći nama te zato svako od vas, ko želi, slobodan je da se vrati i prema nama nema obaveza nikakvih.”

[...]

Nakon dolaska do mjesta Šeraf Imam je naredio da mladići prije izlaska Sunca odu do Eufrata i donesu vodu u količini većoj od uobičajenih potreba za tabor. Prije podne toga dana po velikoj žezi Hur ibn Jezid predvođeni hiljadu vojnika stiže u to mjesto. Pošto je Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, primijetio žestoku žeđ s teretom umora i težinom oružja i prašine na Hurrovim vojnicima, zapovjedi svojim drugovima da napoje i njih i njihove konje. Zatim, po običaju, poprskaju vodom jahalice koje su tek stigle s puta. Njegovi prijatelji postupili su po naređenju. Dali su vodu ljudima da ugase žeđ, a također su nasute posude odnijeli pred konje te ih poprskali po grivama, sapima i nogama.

Jedan od Hurovih vojnika, Ali ibn Taan Muharebi, kaže: “Usljed velikog zamora i žestine žeđi ja sam, kao posljednji vojnik, uspio stići u Šeraf, mjesto logorovanja vojske. Pošto su tada svi Husejnovi prijatelji bili zauzeti napajanjem vojnika, niko nije obratio pažnju na mene. Tada me je između šatora primijetio

čovjek lijepe vanjštine i lica i požurio je da mi pomogne. Radilo se upravo o Husejnu ibn Aliju. Noseći mješinu sa vodom, stigao je do mene i rekao: ‘Polegni svoju kamilu.’”

Ibn Taan kaže: “Nisam poznavao dijalekt Hidžaza i pošto nisam shvatio šta kaže, on je (meni razumljivo) rekao: “Polegni kamilu.” Polegao sam kamilu i počeo piti vodu.

[...]

Imam je htio nastaviti svoje putovanje u pravcu Kufe, a Hur je odlučio da ga, po zadatku koji je dobio, spriječi u toj namjeri.

Međutim, pošto je vidio da je Imam odlučan u svojoj nakani i da ne želi pokazati popustljivost prema zadatku koji je on dobio, Hurr je rekao: “Sada, pošto ste odlučili da krenete, najbolje je da odaberete put kojim nećete ući u Kufu, a niti se vratiti u Medinu, kako bih iskoristio priliku i napisao pomirljivo pismo Ibn Zijadu. Možda će me Bog sačuvati od sukobljavanja s tobom.”

Hurr zatim dodade: “Također te podsjećam na činjenicu i upozoravam da ukoliko potegneš sablju i započneš borbu, sigurno ćeš biti ubijen.”

Imam je saslušao njegovo upozorenje pomiješano s prijetnjom, pa kaza: “Da li me zastrašuješ smrću i da li si u stanju da učiniš išta više od mog ubojstva? Odgovor je u onih nekoliko stihova koje je brat vjernik Ovsu, onda kada je htio da pruži podršku Poslaniku i učestvovuje u borbi, izgovorio svom amidžiću koji se protivio njegovom učestvovanju u tom ratu: ‘Ja ću otići u pravcu smrti, jer smrt za časna čovjeka nije sramota onda kada on vjeruje u islam, i cilj mu je istina. Kada, život žrtvujući, zaštititi želi ljude dobre, suprotstavi se zločincima i udalji se od suprotstavljanja Bogu. Ja dušu stavljam na trpezu iskrenosti i perem ruke od života, kako bih se u teškoj borbi suočio s velikim neprijateljem. Ne kajem se ako ostanem živ, niti ću biti tužan ako umrem, ali tebi je dovoljno upravo to da živiš s takvim sramotnim i ponižavajućim životom.’”

Čuvši ovaj nedvosmisleni govor Hur se ljutito i uvrijeđeno povuče te odvojo od Imama, mir neka je s njim!

[...]

5. dan.

Nakon što su krenule iz odmorišta Šeraf, obje karavane su se kretale usporedno u blizini jedna druge. Postajama i mjestima gdje je bilo vode i gdje se moglo odmoriti obje karavane su se zajedno zaustavljale. Jedno od takvih mjesta

bilo je odmorište Bide, gdje se Imamu pružila prilika da se ponovno obrati Hurovim vojnicima, ukaže im na neke činjenice i objasni razloge svog ustanka, pokreta i svrhu svoje borbe.

“Ljudi, Poslanik Božiji rekao je da svaki musliman, kada se suoči s vladarom silnikom koji zabrane Božije smatra dozvoljenim, krši odredbe i sporazume Božije, protivi se sunnetu i zakonu Poslanikovom te među robovima Božijim odabire put grijeha, nasilja i neprijateljstva, a ne izrazi svoje protivljenje djelom ili riječima, Bog će takvog čovjeka uvesti na isto mjesto kao i tog silnika, u vatru Džehennema.

Ljudi, budite svjesni. Umejje su napustile poslušnost Bogu i odabrale slijedenje Šejtana kao svoju dužnost. Šire nered i prelaze granice Božije. Sebi su pripisali ono što pripada porodici Poslanikovej, izmijenili su odredbe Božije te ono što je dozvoljeno i zabranjeno. Ja sam dostojniji da predvodim društvo muslimana od ovih smutljivaca koji su izokrenuli vjeru djeda moga.

Pored ovih činjenica, sadržaji pisama i poziva koji su mi stigli od vas te glasnici koji su mi dolazili od vas ukazuju na to da ste mi dali prisegu i sklopili sporazum da me nećete ostaviti samog protiv neprijatelja. I da nećete odustati od pomoći meni. Zato, ukoliko ostanete privrženi i odani sporazumu ovom, ostvarili ste sreću i svoju ljudsku vrijednost. Ja sam Husejn, sin kćeri Poslanikove, i sin Alija. Moje jastvo isprepletano je s vama - muslimanima. Djeca vaša i porodice vaše su kao i djeca moja i porodica moja. Vi me trebate slijediti i uzeti sebi za uzor.

Ukoliko prekršite sporazum sa mnom i ne ostanete pri svojim prisegama, Boga mi, onda to vaše djelo, također, ne bi bilo nije ništa novo i neviđeno, jer ste se tako odnosili i prema ocu mom, bratu mom i amidžiću mom Muslimu. Njih ste izdali i prekršili ste sporazume s njima. Dakle, prevaren je onaj ko vjeruje riječima vašim i pouzda se u sporazum s vama. Vi ste ljudi koji su u ostvarenju onoga što islam donosi krenuli putem pogrešnim i udio svoj ste dali u bescijenje. Ko god krši sporazume, to će biti na štetu njegovu, a nadam se da će Bog dati da mi vi ne trebate. Selam.”

[...]

6. dan

Imamova karavana i, uporedo s njom, Hurrova vojska, nastavili su svoje kretanje dok nisu stigli do mjesta Nejneva. Tu su susreli naoružanog konjanika koji je jahao brzog konja. Bio je to glasnik Ibn Zijada s pismom za Hurra. A

pismo je bila naredba: “Kada ti stigne ovo pismo, izvrši pritisak na Husejna ibn Alija i zaustavi ga u pustinji bez vode i rastinja te bez zaklona i utvrđenja.”

Hurr sadržaj pisma pročita Imamu Husejnu.

Imam, mir neka je s njim, reče: “Dopusti da se zaustavimo u pustinji Nejneva, Gadarijat ili Šefije.”

Hurr na to kaza: “Ne mogu se složiti s tvojim prijedlogom jer više nisam slobodan u svom odlučivanju. Ovaj glasnik je uhoda Ibn Zijada i prati svaki moj pokret.”

Tada Zuhejr ibn Kejn predloži Imamu: “Za nas je borba s ovom malom skupinom lakša od borbe s brojnom vojskom koja je iza njih. Boga mi, neće puno vremena proći, a velika vojska će im doći u ispomoć, te tada nećemo biti u stanju da im se suprotstavimo.”

Imam mu odgovori: “Ja nikada neću početi s ratom.”

Potom se Imam, mir neka je s njim, obraćajući se Hurru, rekao: “Bolje je još malo nastaviti put i pronaći odgovarajuće mjesto za boravak.” Hurr se složio i oni nastaviše putovanje dok nisu došli do takvoga mjesta Kerbela. Tu su Hurr i njegovi vojnici, s obzirom da to bi područje blizu Eufrata i pogodno mjesto, spriječili daljnje kretanje Imama.

Kada je Husejn ibn Ali odlučio da se zaustavi na tom mjestu, pitao je za njegovo ime. Odgovor je bio da se to mjesto naziva Tuf. Imam je pitao da li ona ima i drugo ime. Odgovor bi da se ona naziva i Kerbela.

Čuvši ime Kerbela, Imam, mir neka je s njim, reče: “Bože, utječem Ti se od tegobe (*kerb*) i belaja (*bela*).” Zatim dodade: “Ovo je mjesto zaustavljanja našeg. Boga mi, ovdje je mjesto grebova naših. Boga mi, ovdje ćemo biti proživljeni na danu Sudnjem. To je i obećanje djeda moga, Poslanika Božijeg, a obećanje njegovo se ne krši.”

[...]

Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, stigao je drugog Muharema 61. godine po Hidžri na Kerbelu. Nakon kraćeg odmora našao se među svojim prijateljima, potomcima i rođacima te održa sljedeći govor: “Naše stanje upravo je ovo što vidite. Vremena su se ozbiljno promijenila. U našem okruženju se ukazaše i razotkriše prljavštine, a nestade dobra i blagodat. Nije ostalo ništa od ljudske plemenitosti, osim veoma malo, poput preostalih kapi na dnu posude. Ljudi žive ništavnim i ponižavajućim životom. Ne djeluje se u skladu sa istinom niti se odvraća od zablude. Dostojno je da se čovjek s vjerom i plemenitošću u takvom okruženju žrtvuje te da pohita u susret milosti Božijoj. U ovakvoj ponižavajućoj okolini smrt ne vidim drukčije nego kao sreću i radost, a život s ovim silnicima ne smatram ničim osim poniženjem i tegobom.”

Imam, mir neka je s njim, je i rekao: “Ovi ljudi su robovi svijeta Ovog. Vjera im je samo na jeziku. Podržavaju i stoje iza vjere samo dok imaju lagodan život, a kada se nađu u iskušenju, malo ih je od vjernika.”

[...]

Prema navodima Taberija, u četvrtak poslije podne devetog Muharrema Omera ibn Sa'da dao je naredbu za napad i vojska se pokrenu. Imam se u tom času nalazio izvan šatora, naslonjen na sablju i na oči mu pade lahak san.

Kada je Zejneba Kubra čula viku Sa'dove vojske i vidjela njihovu užurbanost, došla je do Imama i rekla: “Brate, neprijatelj se približio šatorima.” Imam je podigao glavu i prvo je izrekao ovu rečenicu: “Upravo sam u snu vidio djeda svoga, Poslanika Božijeg, koji mi reče: ‘Sine moj, ubrzo ćeš doći nama.’” Imam pozva brata svoga Abu-l-Fazla i kaza mu: “Žrtvujem se za tebe! Uzjaši konja, idi im u susret i pitaj šta hoće?”

Abu-l-Fazl, po Imamovoj naredbi, s dvadeset saboraca, među kojima su bili i Zuhejr ibn Kajn i Habib ibn Mazaher, krenu prema neprijateljskim vojnicima, i kada stiže do njih upita ih za cilj njihovog pokretanja.

Vojnici Omera ibn Sa'da mu odgovoriše: “Upravo je od namjesnika (Ibn Zijada) stigla nova naredba prema kojoj se trebate zavjetovati na vjernost, ili ćemo odmah započeti s borbom.”

Abu-l-Fazl se vrati Imamu i obavijesti ga o njihovom prijedlogu.

Odgovarajući mu, Imam kaza: “Vrati se do njih i pokušaj dobiti ovu noć. Borbu odgodi do sutra kako bismo se večeras mogli predati namazu, traženju oprosta i razgovoru s Gospodarom svojim. Bog zna da mnogo volim namaz, učenje Kur'ana, traženje oprosta i šaputanje s Njim.”

Abu-l-Fazl se vrati i zatraži odgodu za jednu noć. Pošto se dvoumio oko prihvatanja ovog zahtjeva, Omer ibn Sa'd ga je iznese pred zapovjednicima svoje vojske, tražeći njihovo mišljenje. Jedan od njih, Amr ibn Hadžadž, reče: “Slava Allahu! Da se radi i o Turcima i o ljudima iz Dejlama, i da su od tebe zatražili tako nešto, trebao bi im dozvoliti. A ovo su potomci Poslanikovi.”

Kajs ibn Aš'as, drugi zapovjednik, kaza: “I po mom mišljenju, na ovaj Husejnov zahtjev treba pristati jer njihov zahtjev nije ni radi povlačenja s bojišta, a ni radi promjene mišljenja, nego će, tako mi Boga, oni sutra borbu započeti prije tebe.”

Omer ibn Sa'd zaključio: “Ako je tako, zašto da im damo još jednu noć?”

U svakom slučaju, nakon dugog razgovora odgovor Omera ibn Sa'da Abu-l-Fazlu je bio sljedeći: “Dat ćemo vam još večeras vremena. Ukoliko se predate i poslušate vladarevu naredbu, odvest ćemo vas kod njega, a ako

odbijete, nećemo vas ostaviti na miru i bitka će odrediti vašu sudbinu.” Tako se on način složio sa Imamovim, mir neka je s njim, zahtjevom i noć Ašure mu bi stavljenja na raspolaganje.

Rahmetli Mukarem navodi da se Imam, mir neka je s njim, u noći Ašure udaljio od tabora. Nafi‘ ibn Hilal, jedan od Imamovih prijatelja, pođe za njim i upitao ga za razlog njegovog udaljavanja i doda: “Sine Poslanika Božijeg, tvoj odlazak u pravcu vojske onog silnika mnogo me zabrinu.”

Imam odgovori: “Došao sam da pregledam uzvisine i udubljenja oko tabora, da nema kakvo skrovište koje bi neprijatelj iskoristio za napad ili odbijanje našeg napada.”

Potom je Imam, držeći Nafi‘ovu ruku rekao: “Večeras je upravo ona noć obećana. Obećanje koje ništa ne može izmijeniti.”

Zatim Imam Nafi‘u pokaza lanac planina koji se mogao vidjeti na mjesecini i kaza: “Zar ne želiš da se u ovoj tmuni noćnoj skriješ u onim planinama i spasiš od smrti?”

Nafi‘ ibn Hilal baci se pred Imamove noge rekavši: “Majka me ožalila! Sablju sam ovu platio tisuću hiljadu dirhema i svoga konja hiljadu dirhema. Zaklinjem se Bogom, Koji je iz ljubavi prema tebi spustio milost na me, neću se odvojiti od tebe dok se ova sablja ne istupi, a konj ne izmori.”

Mukarem prenosi sljedeće riječi Nafi‘a ibn Hilala: “Nakon što je pregledao okolicu, Imam se vrati do tabora i uđe u šator Zejnebe Kubra, a ja sam stražario ispred. Zejneba Kubra upita: ‘Brate, da li si ispitao prijatelje svoje i ustvrdio njihove namjere i ustrajnost, da te ne bi u teškim časima napustili i ostavili samog među neprijateljima.’ Imam joj odgovari: ‘Da, tako mi Boga! Iskušao sam ih i nisam zapazio nikoga osim heroja i lavova, postojanih i čvrstih. Oni čeznu da budu ubijeni uz mene kao što dojenče čezne za grudima majčinim.’”

Nafi‘ kaže: “Kada sam čuo sve ovo, grlo mi se steglo u plaču. Otišao sam kod Habiba ibn Mazahera i ponovio mu ono što sam čuo od Imama i sestre njegove.”

[...]

7. dan

Šejh Saduk od Imama Sedždžada, mir neka je s njim, prenosi sljedeće: “Kada se na dan Ašure borba raspalsala i Husejnu ibn Aliju bivalo sve teže, neki od njegovih drugova primijetili su da neki od njih, usred žestine borbe, vidjevši raskomadana tijela svojih drugova i kako se približavalo vrijeme

njihovog šehadeta, počinju da mijenjaju boju lica i da drhte. Međutim, Husejn i njegovi najbliži drugovi, za razliku od spomenute grupe, kako se borba rasplamsavala i vrijeme njihovog šehadata približavalo postajali su rumeniji u licu i bivali smireniji. Začudeni ovakvim prizorom i izuzetnim junaštvom neki od njih su, ukazujući na svijetlo lice Husejn ibn Alija govorili svojim saborcima: ‘Pogledajte Husejna ibn Alija kod njega nema ni trunčice straha pred šehadetom.’

Kada začu ove riječi Imam se na sljedeći način obrati svojim drugovima: ‘Velikani plemenita roda! Strpljenje pokažite jer smrt nije ništa više do jedan prijelaz koji će vas prevesti iz tegobe i bola u prostrani Džennet i njegove blagodati vječne. Ko ne želi da se iz zatvora preseli u palaču?! Smrt je za vaše neprijatelje kao da iz palače prelaze u zatvor i mučilište. Otac moj prenio je od Poslanika ove riječi: Svijet ovaj za vjernika je kao zatvor, a za nevjernika kao Džennet. Smrt je prijelaz koji vjernike dovodi do njihova Dženneta, a nevjernike do njihova Džehennema. Da, niti sam laž čuo, niti sam laž rekao.’”

Nakon ovih riječi, Imam , mir neka je s njim je bio postrojio redove svoje vojske koja je prema predajama brojala 72 čovjeka. Na čelo lijevog krila je postavio Zuhejra ibn Kajna, a na čelo desnog Habiba ibn Mazahera. Zastavu je predao bratu svome Abbasu ibn Aliju. Imam, mir neka je s njim, je s članovima svoje porodice zauzeo središte snaga.

[...]

On uzjaha konja i udalji se od tabora. Zatim se glasno i jasno obrati vojnicima Omera ibn S'ada: “Ljudi! Poslušajte riječi moje i ne žurite u borbu i krvoproliće kako bi ja ispunio obavezu svoju. Ona je da vas uputim i opomenem te objasnim uzrok dolaska svog na ovo mjesto. Ako prihvatite dokaze moje i budete pravedni prema meni pronašli ste put sreće i nećete imati razlog za borbu protiv mene. Ako dokaz moj ne prihvatite i ne budete pravedni, onda pružite ruke jedan drugom i preuzmite sve one pogrešne odluke i zablude koje imate o meni. Nemojte odugovlačiti. U svakom slučaju nisu vama skrivene činjenice. Pomoć meni i savez moj jeste s Bogom Koji je spustio Kur'an. A On je pomagač dobrih.”

[...]

Prema navodima historičara, kada je Imam stigao do posljednjeg dijela svoga govora, začu se plač nekih žena i djevojaka koje slušale njegove riječi. Imam je, mir neka je s njim, zato prekinuo govor te naredio bratu svom Abasu i sinu Ali Ekberu da ih pozovu da se utišaju i smire jer ono što ih čeka jeste mnogo plača.

Kada su žene i djeca utihnuli Imam ponovno počeo kazivati nakon zahvale i slave Bogu:

“Robovi Božiji! Bojte se Boga i čuvajte se svijeta ovoga jer da je trebalo da svijet ovaj dadnu jednom čovjeku, ili da jedna osoba zauvijek ostane na njemu onda su poslanici bili najdostojniji toga. Njihovo je zadovoljstvo bolje i onda bi takva odredba bila prikladnija, ali nikada, jer Bog je svijet ovaj stvorio radi nestanka tako da su njegove novine stare, blagodati prolazne, a njegovo gospodstvo i sreća pretvoriti će se u jad i tugu. Trošna je to kuća i privremeno stanište. Zato se opskrbite za svijet onaj, a najbolja opskrba za Ahiret jest svijest o Bogu i strah od Njega. Ljudi! Bog je svijet ovaj učinio kućom nestalnom i kratkotrajnom koja mijenja svoje stanare. Prevaren je onaj koga zavara svijet ovaj. I nesretan je onaj ko se prepusti njegovim smutnjama.

Ljudi! Neka vas svijet ovaj ne prevari jer ko god se na njega osloni on ga ostavi bez nade. Ko god za njim ima požudu ona ga odvodi u strjepnju i beznađe. Vi ste upravo pristali na čin koji izaziva srdžbu Božiju i zato vas se Bog odriče i šalje kaznu na vas. Kako je Milostiv naš Bog, i kako ste vi loši robovi! Vi koji ste prihvatili naredbu Božiju i povjerovali u poslanika Njegovog, hoćete da navalite i ubijete porodicu Poslanikovu i djecu njegovu. Vama je zaovladao Šejtan i Boga vam izbrisao iz sjećanja. Sramota neka vas bude! Sramota na vašu zamisao i cilj. Mi smo stvoreni radi Boga i Njemu se vraćamo.” Zatim reče: “Oni su poslije vjere otišli u nevjerstvo. Neka je daleko milost Božija od ovoga naroda.”

[...]

“Ljudi, recite ko sam ja? A onda dođite sebi i preispitajte se te vidite da li vam je dozvoljeno da me ubijete i povrijedite? Zar ja nisam sin kćeri Poslanika vašeg? Zar ja nisam sin nasljednika i amidžića Poslanika vašeg? Zar ja nisam dijete onoga ko je prije svih muslimana povjerovao u Boga, i prije svih potvrdio poslanstvo Poslanikovo? Zar Hamza, predvodnik šehida, nije amidža oca moga? Zar Džafer Tajjar nije amidža moj? Zar vi niste čuli riječi Poslanika o meni i bratu mom kada je rekao: 'Ova dvojica su predvodnici mladića u Džennetu'? Potvrdite riječi moje. Ovo su istine u to nema ni najmanje sumnje. Od prvog dana, nisam slagao, jer sam razumio da se Bog rasrdi na lažove i da se šteta od laži vraća onome ko je izgovori. Ako mene ubijate još uvijek ima među muslimanima Poslanikovih drugova koje možete pitati: Džabir ibn Abdullah Ensari, Abu Sa'id Hadri, Sehl ibn S'ad Sa'adi, Zejd ibn Erkam i Enes ibn Malik. Pitajte, jer svi su oni čuli riječi Poslanika o meni i bratu mome, a samo jedna rečenica može vas spriječiti da prolijete krv moju.”

[...]

Ovdje je Šemer ibn Zi-l-džušan, jedan od zapovjednika i predvodnika kufanske vojske, primijetio da bi Imamove riječi mogle ostaviti utjecaj na

njegove vojnike i pokolebati ih u borbi i zbog toga je htio da prekine Imamove riječi pa je veoma glasno uzviknuo: “On je u zabludi i ne zna šta govori.”

Habib ibn Mazaher mu je iz redova Imamove vojske odgovorio: “Ti su u teškoj zabludi i stranputici i tačno govoriš da ne razumiješ njegove riječi jer je Bog zapečatio tvoje srce.” Onda je Imam ovako nastavio sa svojim govorom: “Ako sumnjate u riječi Poslanika o meni i mom bratu da li sumnjate i u činjenicu da sam ja sin kćerke vašeg Poslanika i da na cijelom svijetu i među vama i svima drugima Poslanik nema potomka osim mene? Teško vama! Da li sam ubio nekog od vas da bi za njega mene ubili! Ili da li sam uzeo nečiji imetak ili nekoga povrijedio od vas da bi smatrali da me treba kazniti?”

Kada je Husejn ibn Ali izgovorio ove riječi među vojskom je zavladao potpuni muk i među njima se nije mogla zapaziti nikakva reakcija ili odgovor. Imam se zatim obratio nekolicini poznatih ličnosti Kufe koji su ga pozvali, a koji su bili u redovima Ibn S'adove vojske i rekao:

“O Šebeš ibn Rebi'i i o Hadžar ibn Abdžer i o Kajs ibn Aš'aš i o Jezide ibn Harise! Zar mi vi niste napisali pismo u kome govorite: ‘Naše je voće sazrilo, a naše drveće ozelenilo i u brojimo minute iščekujući tebe. U Kufi te čeka opremljena vojska i tebi na raspolaganju.’” Oni nisu imali nikakav odgovor na imamove riječi nego su samo negirali govoreći, mi ti nismo napisali takvo pismo.

Tada je Kajs ibn Aš'aš glasno uzviknuo: “O Husejne! Zašto ne sklopiš zavjet sa sinom svoga amidže (kako bi se riješio problema) i onda će se on odnositi prema tebi kako god poželiš i neće ti se nanijeti nikakva nelagoda.”

Odgovarajući mu Imam je rekao: “Ne tako mi Boga! Neću pružiti ruku poniženja u njihovu ruku, a niti ću poput robova pobjeći sa ratnog poprišta i od neprijatelja.” Zatim je proučio ajet u kome se navodi Musaovo odgovor na neprijateljstvo i tvrdoglavost faraona: “Utječem se svome i vašem Gospodaru da ne odbacite moje riječi. Utječem se svome i vašem Gospodaru od svake ohole osobe koja ne vjeruje u dan obračuna.”

[...]

8. dan

Harazmi kaže: “Drugi Imamov govor na dan Ašure u Kerbeli odvijao se na sljedeći način: Nakon što su se obje vojske u potpunosti pripremile, a zastave Omera S'ada bile podignute i dok se širio zvuk doboša i truba i kada je

neprijateljska vojska sa svih strana okružila šatore Husejna ibn Alija, praveći prsten oko njih, Husejn ibn Ali je izišao između svojih vojnika, stao pred redove neprijatelja, od njih zatražio da začute i poslušaju njegove riječi. Međutim oni su i dalje dizali buku i galamu a onda ih je Husejn ibn Ali sljedećim riječima pouzvaao da se utišaju: “Teško vama! Zašto ne slušate da biste čuli moje riječi kojima vas pozivam sreći i napretku. Ko god mene slijedi sretan je i zadovoljan i ko god se usprotivi on je od propalih i svi ste se vi pobunili i uzoholili i protivite se mojoj naredbi da poslušate moje riječi. Da, pod utjecajem zabranjenih (haram) poklona koje ste primili i zbog zabranjene (haram) hrane i zaloga kojima su napunjeni vaši stomaci, Bog vam je tako zapečatio srca. Teško vama! Zar nećete ušutiti?” Kada je Imam ovo izgovorio vojnici Omera S'ada su kritikovali jedan drugog zašto ne ušute i međusobno su se podsticali da saslušaju Imamove riječi. Pošto je među redovima neprijatelja zavladao tišina Imam je u nastavku svog govora rekao sljedeće: “O ljudi! Neka vas je sram i stid zato što ste me sa velikim ushićenjem pozvali sebi u pomoć i onda, kada sam dao pozitivan odgovor na vaše pozive i brzo krenuo prema vama, vi ste mačeve koji su pripadali nama upotrijebili protiv nas i vatru smutnje koju je naš zajednički neprijatelj potpalio, rasplamsali protiv mene. Ustali ste u podršku i pomoć vašim neprijateljima protiv vašeg predvodnika, a da taj neprijatelj nije načinio nijedan pravedan korak u vašu korist niti vam dao nadu u dobro, osim zabranjenih (haram) slasti ovoga svijeta koje vam je dao i ponižavajućeg i ništavnog života kojem ste se okrenuli. Malo mira! Teško vama kada ste se od nas okrenuli i izbjegli da nas pomognete mada nismo načinili nikakvu grešku niti ste kod nas primijetili neispravna stav i ubjeđenje. Onda kada su mačevi bili u koricama, srca mirna i stavovi čvrsti, sa svih strana ste, kao skakavci, hrlili prema nama i kao leptiri spuštali se sa svih strana. Lica vam zacrnila jer ste vi oholnici umeta i dno najpokvarenijih grupa koje su Kur'an bacile za leđa. Ispali ste iz nosa šejtanove i vi ste od zločinaca, onih koji iskrivljuju Knjigu i zatiru sunet jer ubijate potomke poslanika i uništavate generaciju nasljednika. Vi ste od roda kopiladi, mučitelji vjernika, lakrdijaši koji ismijavaju i obezvrjeđuju Kur'an.”

[...]

“I vi ste se sada oslonili i povjerenje ukazali Ibn Harbu i njegovim sljedbenicima, a odustali od pomaganja nama. Da, tako mi Boga! Beskorisnot i izdajstvo su vaše istaknute osobine na kojima su utemeljeni vaši damari i korijeni i vaša loza ih je naslijedila a vaša srca su odgajana sa tim pokuđenim navikama i grudi su vam se srodile s njima. Vi ste kao ono nečasno voće koje zapne u grlu namučenog vrtlara a u ustima nasilnog lopova slatko i ukusno. Prokletstvo Božije na kršitelje sporazuma koji, nakon što su ga utvrdili i insistirali na njemu, krše sporazum. Vi ste Boga uzeli kao svjedoka i garanta svog sporazuma i tako mi Boga, upravo ste vi kršitelji sporazuma. Znajte da me

je taj ološ (Ibn Zijad) i sin ološa stavio između dva puta, mača i poniženja a daleko od toga da ja pristanem na poniženje. Jer Bog, Njegov Poslanik i vjernici zaziru od toga da mi prihvatimo poniženje. Čast naših majki i ponos i plemenitost duša naših očeva ne odobravaju da poniznosti pred ološem damo prednost u odnosu na plemenito i časno žrtvovanje. Znajte da sam ja, sa ovom malom grupom prijatelja, spreman na džihad.”

9. dan

Husejn ibn Ali je, svoje drugove u posljednjim časima njihova života, bodrio i podsticao na putu šehadeta i žrtvovanja koji su bili odabrali. U različitim trenucima, kada su oni bili na izdisaju ili kada su im tijela bila oblivena krvlju Imam, mir neka je s njim, je dolazio pored njihovih izranjavanih i izmučenih tijela. Blagim riječima i postupcima, koji su ukazivali na potpunu Imamovu ljubav i milosrđe prema drugovima, nastojao je da ih ohrabri bodri i da im olakša. Svaka riječ i postupak Fatiminog sina u tim tanahnim časima ostavljali su vrlo dubok utjecaj i toliko ih duševno jačali da to nije bilo lahko opisati. Međutim, ono što možemo razumijeti jeste da svaka od tih riječi i postupaka blista kao odličje časti na prsima tih mučenika. Na stranicama historije te riječi i postupci su svjetiljka da blista do Sudnjeg dana. A u srcima sljedbenika njihovog puta one su svjetlost i putokaz cilju.

Naprimjer, kada je Imam, mir neka je s njim, došao iznad glave prijatelja po imenu Vadah, turskog sluge, zagrlio se s njim pa svoje ruke stavi ispod njegovog vrata. Imam je potom svoje milo lice spustio na njegovo tako da taj znak ljubavi ostavi veliki trag na Vadaha koji se osjeti počašćenim pa reče: “Ko je poput mene da sin Poslanikov lice svoje priljubi uz njegovo?” I tad mu duša napusti tijelo.³

Imam je, takođe, otišao do tijela svoga sluge po imenu Muslim. On je bio na izdisaju. Imam ga zgrli. Muslim se osmijehnuvši napusti Ovaj svijet.⁴

[...]

Jedan od prijatelja Husejna ibn Alija, mir neka je s njim, bio je čovjek iz plemena Kelb po imenu Abdullah ibn Umejr, a zvali su ga i Ebu Veheb. On je s majkom i ženom krenuo iz Kufe da bude pomagač Imamu.

Abdullah ibn Umejr ubijen je sa skupinom Imamovih prijatelja prilikom napada na lijevo krilo snaga jedne grupe pod zapovjedištvom Šimra. U odbijanju ovog napada Abdullah pokaza začuđujuću izdržljivost. Nakon što je pobio veliki broj konjanika i pješaka desna ruka i jedna noga bile su mu odsječene, pa ga

neprijatelj zarobi. Odmah su ga ispred svojih redova krvnički ubili i to tako da su kopljima i sabljama raskomadali tijelo njegovo.

Abdullahova supruga, koja je bila u taboru, otiđe na bojište i sjede pored njegova raskomadnog i beživotnog tijela. Dok je čistila krv s Abdullahovog lica i glave kaza: “Sretan da ti bude Džennet! Moja molba Bogu Koji ti je darovao Džennet jeste da i mene pridruži tebi.”

Tada Šimrov sluga s imenom Rustem po Šimrovom naređenju batinom napa Abdullahovu ženu. Razbi joj glavu i tako je ubi. Njezino beživotno tijelo pade na zemlju pored njezinog supruga. Ona bi jedina žena šehid Kerbele.

Šimrov sluga tada Abdullahovu glavu odvoji od tijela i baci je prema taboru. Abdullahova majka, koja je bila među šatorima, dohvati glavu sinovu te očisti krv i prašinu s njegova lica. Zatim držeći potporanj šatora u ruci krenu prema neprijateljskoj vojsci.

Imam, mir neka je s njim, zapovjedi da je vrate u tabor. Obrati joj se riječima: “Zaslужila si lijepu nagradu podržavajući porodicu moju, Bog ti milost darovao! Vrati se među šatore, jer je obaveza džihada s tebe skinuta.”

Abdullahova majka, poslušna teu povratku moljaše: “Bože moj! Ne uskrađuj mi nadu.” Imam joj tada kaza: “Bog neće uskratiti tvoju nadu.”

[...]

Prema navodima Ibn Asira Hurr je, nakon što se povukao iz vojske Omera ibn S'ada i kajući se stavio na raspolaganje Imamu, rekao: “Nisam mislio da će ovi ljudi ići tako daleko i ozbiljno se boriti protiv tebe, inače im se ne bi pridružio. U znak kajanja za ono što sam učinio, spriječivši vas da nastavite putovanje, došao sam do vas i odlučio sam da vas podržavam do smrti. I pred tobom budem ubijen. Da li je pokajanje moje prihvaćeno?”

Imam, mir neka je s nim, odgovori: “Da, Bog prihvata pokajanje tvoje i oprašta grijeha tvoje.”⁶

Prema navodima Taberija⁷ i Ibn Kesira⁸, nakon pogibije Habiba, prije podne namaza Hurr je, zajedno sa Zubejrom, napao neprijatelja. Kada bi jedan od njih bio okružen drugi bi probijao obruč i spašavao ga sve dok Hurrov konj ne bi ubijen. Tada nastavi borbu kao pješak. I nakon što je pobio oko četrdeset neprijateljskih vojnika jedna grupa pješaka ga napa i obori. U tom času nekoliko Imamovih drugova krenu u napad i izmučeno Hurrovo tijelo donesoše do tabora i spustiše pored šatora Husejna ibn Alija.

Imam se tada nađe pored izranjavanog Hurra koji je isprekidano disao. Vidjevši njegovo okrvavljeno tijelo izreče rečenicu koju više puta ponovi: “Ovi ljudi Kufe su ubice i krvnici. Isti su kao ubice i krvnici poslanika i potomaka poslanika.”

Zatim kleknu iznad Hurrove glave te čisteći prašinu i krv s njegovog lica reče: “Ti si Hurr,⁹ i slobodan. Isto kao što je majka tvoja tebe nazvala Hurr – Slobodan. Ti si slobodan i na ovom prolaznom i na drugom trajnom, vječnom svijetu.” A zatim je, u čast Hurra, izgovorio ove stihove: “Kako je dobar čovjek Hurr, Hurr Rijahi, ponizan i strpljiv u borbi među kopljima brojnim. Kako je dobar čovjek Hurr. Kada Husejn pozva, on se odazva i žrtvova dušu svoju. Gospode! Primi ga u Džennetu uzvišenom i daruj mu za suprugu huriju lijepu.”

[...]

Nakon što su drugovi Husejna ibn Alija, mir neka je s njim, ispili šerbe šehadeta došao je red na članove njegove porodice. Prvi koji je izašao na mejdan te na putu islama i Kur'ana primio isjecanja kopalja, sablji i strijela bio je Ali Ekber, najstariji sin Husejna ibn Alija. Kako pero nije sposobno opisati njegovu ličnost, a jezik nije moćan iskazati njegove osobine prenijeti ćemo riječi Ali Ekbera i riječi njegova oca kojima je opisivao duhovnost i ličnost sina te ljepotu njegovog lika i stasa.

Onda kada Imam obznani da će on i njegovi drugovi biti ubijeni Ali Ekber reče: “Oče dragi! Ako je smrt naša na putu istine onda nema straha od smrti.” Opisujući lik njegov, karakter i potpunost duha Husejn ibn Ali kaza: “Ali je svojim izgledom, te u pogledu karaktera, prirode, načina razmišljanja i načina govora više od bilo koga sličio Poslaniku Božijem. Kada bi bilo ko iz naše porodice osjetio čežnju i želju da vidi Poslanika, pogledao bi u lijepi Alijev lik. To će reći da je bio kao ogledalo Poslanika Božijeg, kako u pogledu lika, tako i u pogledu ponašanja.”

Harazmi piše: “Ali ibn Husejn, koji je imao osamnaest godina, na dan Ašure je prije svih članova poslanikove porodice krenuo na bojište i šehadet. Kada je htio da se oprostí od oca i napusti šator, njegov otac Husejn ibn Ali, pogledom punim milosti osmotri lijepo lice sina svoga. Imam, mir neka je s njim, svoje ruke i lice okrenu nebu moleći: ‘Bože moj! Ti budi svjedok protiv ovih ljudi. Prema njima kreće mladić koji je po govoru, izgledu i karakteru najbližnji Poslaniku Tvom. Kada bi god čeznuli da vidimo Poslanika gledali smo u lice njegovo. Bože moj! Uskrati ovim pokvarenim ljudima blagodati zemlje i ubaci razdor među njih. Ukloni mir i slogu između njih i njihovih poglavara. Oni su pozvali nas s obećanjem da će nam pomoći, a poslije se okrenuli protiv nas.’”

Imam, mir neka je s njim, je potom proučio ajet: “Allah je odabrao Adema, i Nuha, i Ibrahimovu porodicu, i Imranovu porodicu nad svijetom ostalim sve porod jedan do drugog – a Allah sve čuje i sve zna.”¹⁴

10. dan

Kada Ali Ekber žurno napusti tabor Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, obrati se Omeru ibn S'adu rekavši: “Šta je s tobom? Bog ti prekino rod isto onako kao što ti presijecaš lozu moju¹⁵ i zanemaruješ s Poslanikom moje veze rodbinske. Bog ti dao za gospodara onoga ko će te zaklati u postelji tvojoj.”

Kada se Ali Ekber našao pred redovima neprijatelja izgovori stihove:

“Ja sam Ali, sin Husejna ibn Alija. Tako mi K’abe mi smo do Poslanika prvi! Boga mi ona hulja ne smije da vlada nad nama. Probadat ću vas kopljem ovim sve dok ne otupi. Udarat sabljom da vas u jednu gomilu zbijem. Tako sabljom udara mladić hašemitski i alevijski.” Ali Ekber krenu u borbu.

Harazmi navodi: “Tako je žed ostavila duboke tragove na njemu on se tako borio i udarao protivničke redove da se broj ubijenih vojnika od njegove ruke procjenjuje na 120. Uspjeo se zatim vratiti u tabor. Ponovno će otići u borbu. Kada je oboren na zemlju uzviknu: “Oče dragi! Sada me djed moj, Poslanik Božiji napoji peharom džennetskim poslije koga žeđi nema.”

Kada se došao iznad njegove glave Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, kaza: “Bog ubio silnike koji tebe ubiše. Sine moj, koliki su oni silnici prema Bogu i koliko oni povrjeđuju čast Poslanikovu. Nakon tebe svijet ovaj je ništavan.”¹⁶

[...]

Taberi prenosi od Ukbe ibn Bešira Esedija: “Jednog dana sam bio kod petog Imama Muhameda Bakira. On se prilikom govora obratio meni rekavši: ‘Ukbe! Mi članovi roda Poslanikovog imamo krvarinu kod vas iz roda Beni Esed.’ Imam je to ovako objasnio: ‘Na dan Ašure Husejnu ibn Aliju su predali u ruke jedno od njegove djece. Dok je beba bila u njegovom naručju jedan čovjek iz vašeg plemena strijelom probi djetetov vrat. Husejn je rukom zahvatio krv s vrata djeteta i rapršio je zrakom. Potom reče: ‘Gospode! Ako si nam na svijetu ovom uskratio pomoć nebesku i pobjedu onda u zamjenu daj nam pobjedu bolju na svijetu drugom. Osveta Tvoja za nas neka bude krvnicima ovim.’”

[...]

U *Kemalu* Ibn Asira i *Iršadu* Mufida je navedeno: “Nakon što je Husejn ibn Ali, poslije duge i teše borbe oboren na zemlju okružen neprijateljem, malehni dječak iz njegove porodice izađe iz šatora. Trčeci dođe do Husejna. Hazreti Zjeneba pratila je malehnog dječaka želeći da ga vrati u tabor. On joj kaza: ‘Bogami ne, neću se odvojiti od amidže moga.’ Tog časa jedan neprijateljski vojnik s imenom Bahr binK'ab ibn Tim sabljom je napao na Husejna ibn Alija. Vidjevši to dječak mu uputi riječi: ‘Sine žene nečiste, ubiti ćeš amidžu moga?’ Malehni dječak pruži tada ruku kako bi zaštitio amidžu

svoga. Bahr ibn K'ab spusti sablju odsjekavši ispruženu ruku tako da se ona ovjesi na koži ispod dječakova pazuha. Dječak se u grču i bolu okrenu prema amidži Husejn ibn Aliju i reče: “Pomozi mi amidža. Učini da me ne boli.” Imam prebaci ruku preko njegova vrata i kaza: ‘Strpi se sine brata moga! Bog će te pridružiti dobrim i čistim precima tvojim, Poslaniku Božijem, Aliju, Hamzi, Dž'aferu i Hasanu.’”

Imam, mir neka je s njim, zatim ovako prokle vojnike Kufe: “Bože moj! Uskрати ovim pokvarenim ljudima kišu milosti i blagodati zemlje. Ako im daš uobičajen život onda ubaci razdor i neslogu među njih. Ne dozvoli da vladari i upravitelji budu zadovoljni njima. Unesi razdor između njih i upravitelja njihovih jer oni su nas pozvali s obećanjem da će nam pomoći, a onda su zaratili protiv nas.”

[...]

Harazmi piše: Husejn ibn Ali uzastopno je vršio napade na neprijatelja. U svakom napadu zadavao mu je velike gubitke. Neprijatelj stoga odluči da ga onemogućiti nanoseći mu duševni udarac. Zato uputi snage između njega i tabora. I napad usmjeri prema šatorima.

Tada Imam uzviknu: “O sljedbenici Ebu Sufjanove porodice, ako nemate vjere i ne bojite se Dana obračuna, onda u najmanju ruku u životu budite ljudi slobodni. Ako sebe držite Arapima mislite na porodice svoje i sačuvajte dostojanstvo ljudsko!”

Šimr kaza: “Husejne! Šta pričaš?”

Imam odgovori: “Ja ratujem protiv vas i vi ratujete protiv mene. Ove žene nisu krive ništa. Dok sam živ ne napadajte porodicu moju. Spriječite napade ovih otpadnika.”

Šimr reče: “Sine Fatimin! Ovo ti dajem za pravo.” Zatim izda naredbu: “Ne dirajte njegov harem. Napad usmjerite na njega. Života mi, on je častan protivnik.”

[...]

Prema navodima Šejha Taifa, Šejha Tusija u Misbahu-l-mutehadžedu i Seida ibn Tavusa u Ikbalu, Husejn ibn Ali u preostalim časima života otvori oči svoje. Gledao je nebo i posljednji put se obratio Gospodaru svome, svjetova Gospodaru, sljedećim riječima: “O Bože, čiji je položaj doista visok, srdžba žestoka, Tvoja moć je iznad moći svake, Ti Koji si neovisan od svojih stvorenja, veličina Tvoja obuhvaća sve i možeš što hoćeš. Milost Tvoja je blizu robovima Tvojim, obećanje iskreno, blagodat Tvoja sveobuhvatna, iskušenje lijepo, blizu si robovima koji Te dozivaju, obujmio si ono što si stvorio, primaš pokajanja pokajnika, Tvoja volja je izvršna, blagodariš zahvalne, spominješ one koji Tebe

spominju. Dozivam Te jer mi trebaš i okrećem se Tebi jer si Ti uzdanje moje. Strah moj je strah od Tebe, plačem s tugom pred Tobom. Od Tebe pomoć tražim jer sam nemoćan, predajem se Tebi. Bože moj! Sudi između nas i naroda našeg. Oni su se poslužili prijevarom i uskratili nam pomoć svoju. Ubijali nas, potomke tvoga Poslanika voljenog, Muhameda. Poslanika kojeg si odabrao za poslanstvo i za Tebe pouzdanog. O Bože! O Najmilostiviji! Daj nam razrješenje u događajima i izbavi nas.”

Imam je svoje šaputanje s Bogom završio sljedećim riječima: “Ponizni smo pred određenjem Tvojim. Gospode osim Koga nema drugog Boga! O Ti Koji se odzivaš pozivima onih koji pravdu traže, ja nemam Gospodara drugog i Boga osim Tebe. Strpljiv sam i ponizan pred odredbom Tvojom, Ti, Koji čuješ svačiji poziv, Trajući Koji nema kraja, o Ti koji oživljavaš mrtve, Bože Koji svakog procjenjuješ prema djelima njegovim, presudi između mene i ljudi ovih jer Ti si sudac najbolji.”

Tada Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, lice svoje spusti na zemlju i reče: “Bismillahi, ve billahi ve fi sebilillahi ve 'ala milleti resulillahi.”

Imam Husejn ibn Ali, mir neka je s njim, priđe zemlji licem svojim i kaza:

“U ime Boga i s Bogom te na putu Božijem i s vjerovanjem Poslanika Božijeg.”